

פר' נח
גיליון רי"ז
שנה ה'
מרחשוון תשפ"ד

בדרו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

כי אשמרה שבת א-ל ישמרני - שו"ת בהלכות שבת עם רבינו הקדוש זיע"א.

בעקבות הוראת גיסו של רבינו - מרן פוסק הדור שליט"א בעקבות המצב הקשה להתחזק בלימוד הלכות שבת.

שתיית מים אחר הדלקת נרות שבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל גבי אשה שהדליקה נרות שבת וצמאה אם מותר לה לשתות מים ואמר לי "לא כדאי".

...

גוט שבעס לחבירו אם מקיים זכור את יום השבת לקדשו

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מי שאומר לחבירו בשבת "גוט שבעס" מקיים בזה "זכור את יום השבת לקדשו" ואמר לי "אולי".

...

עוגיות מקמח תפוח"א לענין קידוש במקום סעודה

שאלתי למו"ר זצוק"ל אודות עוגיות הנעשות מקמח תפוח אדמה אי מהני לצאת על ידם ידי קידוש במקום סעודה ואמר לי שלכאורה לא, דצריך שיהיה זה מחמשת מיני דגן (והעוגיות הנ"ל הם כפירות).

...

צורת קריאת שמו"ת

שאלתי למו"ר זצוק"ל איך צריך לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום אם יקרא פעמים מקרא ופעם אחת תרגום או פעמים את כל הפרשה ופעם אחת תרגום. ואמר לי "זה מנהגים שונים, איך שעושים יוצאים".

וע"ע בספר חידושי מרן הגר"ח קניבסקי עה"ת חלק בראשית בפתיחה מאי דהאריך בזה, וע"ע בשו"ת מים חיים (עמוד קצ"ט) מ"ש ממו"ר זצוק"ל. וע"י בפסקי תשובות הלי שבת הנדמו"ח (סי' רפ"ה ס"ק ג') ע"ש.

...

זהירות רבינו שלא לקרוא לאור הלוקס בשבת בלא שומר

עובדא הוי במוצאי שמחת תורה קודם ערבית שבא מו"ר זצוק"ל לביהמ"ד וחיפש גמרא מסכת בבא מציעא ולא מצא. וחפשי גמ' ב"מ והבאתיה לפניו, והלך למקומו, וראיתי שלא פתח הגמרא ושאלתי למו"ר זצוק"ל אם הוא מחפש שומר (שלא יטה) ואם כן אוכל לשמור. ואמר לי שלא ישתמש בי מחמת שאני ת"ח, ואמרתי שאיני ת"ח, וחיך ואמר שזה בסדר.

(וכמה מצינן למילף מעובדא זו, חדא שעם כל זה שרצה לעיין בגמ' ומסתמא היה נצרך לו למאד, מ"מ כל זמן שלא היה שומר לא הקיל לעצמו במאומה, וגדולה מזו שלא רצה להטריח אחרים לשמור עליו. וכפי הנראה בכדי להפיס דעתי שאינו משתמש בי אמר לי שלא ישתמש בי מחמת שאני ת"ח, מה שאין שום הו"א ששייך בי, וכל זה מסגוליות מידותיו הקדושות).

ובפעם אחרת ראיתי ששאל לבתו הרבנית חנה שטינמן ע"ה (שהיתה בביתו בשבת באותה העת) אם היא נשארת כי הוא צריך "שומר" (והיינו כאמור שתשמור עליו שלא יטה).

ושמעתי מידידנו הרה"ג ר"ש ויסברג שליט"א כמה עובדות שהיו עם מו"ר זצוק"ל בעניני שומר לשמא יטה ומכללם אשר היה מנסה את השומר על ידי שהיה עושה עצמו כאילו

גדר הוצאות שבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל עד כמה חשיב הוצאות שבת שחוזרות ואמר לי דכפי הרגיל (עי' רש"י ביצה דט"ז א' ד"ה חוץ מהוצאת שבתות דכי"א אותה לא פסקו לו מה ישתכר לצרכה ומהיכן תבואהו אלא לפי מה שרגיל ממציאים לו לשעה או לאחר שעה, ע"ש). ושאלתי כמה זה ואמר לי "מה שטוב לו לכבוד שבת" (וע"י בספר תפארת ההלכה על הלי שבת מתשובות מו"ר זצוק"ל (עמוד י"ב ואילך) מאי דהאריך בהא ידידנו הרה"ג רא"ח שציגל שליט"א ע"ש).

...

אם טועמיה בער"ש הוי בכלל הוצאות שבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם טעימה ממאכלי השבת בערב שבת הוי מהוצאות שבת ואמר לי "אולי".

...

תרומה לצופרי שבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מי שתורם להתקנת צופרי שבת המכריזים על כניסת השבת הוי בכלל הברכה שכתב המ"ב ז"ל סי' רנ"ו (ס"ק ד') ע"ש ואמר לי שכן (וכמדוי' הוסיף דכל מי שעוזר לשבת).

...

הנחת טייפ דולק מער"ש שיקליט בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר להניח טייפ דולק מערב שבת אשר יקליט את דיבורי האדם בשבת, ואמר לי "לא ראוי".

...

מנין נרות שבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם יש מקור למה שנוהגות הנשים להדליק נרות שבת קודש כמנין בני הבית ואמר לי "מנהג". ולפני רבות בשנים דנתי במקור הדבר קמי' הגרא"י קניבסקי שליט"א וכתב לי וז"ל הליקוטי מהרי"ח זהו המקור הראשון שמצאתי לזה וכך נהגו בבית אבא ולמעלה בקודש, היו מדליקין נר עבור כל נפש שנוסף בבית, עכ"ל.

...

הדלקת נר שבת לבחור ישיבה

שאלתי למו"ר זצוק"ל בהא דמבואר בשו"ע ופוסקים הלי שבת סימן רס"ג (סעיף ו') דבחורי ישיבה היוצאים חוץ לביתם צריכים להדליק נר שבת בחדרים שבישיבה, מ"ט אין נוהגים כן היום. וא"ל "צריכים להדליק, רק בחדר שאוכלים מדליקים עם ברכה, ובחדר שישנים מדליקים בלי ברכה".

וע"י בספר תפארת ההלכה הלי שבת (עמוד פ"ז) מ"ש בזה בדעתו דמו"ר זצוק"ל, עיין שם. וע"י נמי בשו"ת שיח מרדכי לידידנו הרה"ג ר"מ טשינגל שליט"א (ס"ק מ"ו ואילך) מאי דהביא בזה ממו"ר זצוק"ל ע"ש (ועמ"ש בספר תשובות הגר"ח (עמוד קל"ט) ויל"ע בזה).

...

חיפוש כתובת בספר טלפונים בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר לחפש כתובת בספר טלפונים בשבת ואמר לי "מסתמא לא ראוי".

הולך להטות לראות אם אמנם השומר יעמוד על משמרתו. ועי' בספר תפארת ההלכה הל' שבת (עמוד קנ"ג) מ"ש בזה מכמה דוכתי, ע"ש.

ולענין מהני ליקח קטן שיהיה שומר שאלתי להגרא"ש קניבסקי שליט"א היאך היה מנהג אביו מו"ר זצוק"ל וכתב לי "היה משתמש בקטן (וכן נהג החזו"א)".

...

אמירת שם ה' בזמירות שבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם בזמירות שבת כשיש שם ה' צריך לומר את שם ה' או לומר "השם", ואמר לי "אפשר להגיד" והוסיף ואמר לי "יש כאלה שלא אומרים, אבל על פי הדין אפשר להגיד".

...

שימוש בשבת במחברת חידו"ת שיש בה דפים ריקים

שאלתי למו"ר זצוק"ל בענין מחברת שכתובים בה חידושי תורה, אך יש בה ג"כ דפים ריקים אם מותר להשתמש בה בשבת וכמדוי' שאמר שיש כאלה שמקילים ומותר.

ובפ"א כששאלתי ממו"ר זצוק"ל גבי מחברת חידו"ת שבחציה כתובים חידו"ת וחציה ריקה אם מותר להשתמש בה בשבת אמר לי "כן" (ועי' בספר אשיחה (ח"א, עמוד שלי"א) דנשאל מו"ר זצוק"ל אודות מחברת שעל מקצתה כתובים חידו"ת ושאר הדפים ריקים אם היא מוקצה ואם מותר לדפדף בדפים הריקים והשיב "לא מוקצה").

...

הקפאת מים בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל ע"ד מה דכתב לן במכתב משמיה דמרן החזו"א ז"ל להתיר הקפאת מים בשבת, וצ"ע מ"ט אין בזה משום נולד. ואמר לי מו"ר זצוק"ל דאינו יודע (טעמו של מרן החזו"א ז"ל) והוסיף ואמר "הוא (החזו"א ז"ל) אמר שככה עשו בחוץ לארץ, וזה לא שאלה".

...

אכילת שוקולד שיש עליו אותיות בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר בשבת לאכול שוקולד שיש עליו אותיות ואמר לי "זה שאלה". ובנו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א שאל לאביו מו"ר זצוק"ל אם להכניס לפה את הכל מותר, ואמר לו "יש מתירים, החזון איש לא אוהז מזה".

...

ריסוק תפוח בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר לרסק תפוח אדמה מבושל בשבת, ושאלני אם זה רך או קשה ואמרתי שזה רך. וא"ל "נדמה לי שאם זה מבושל כבר אז (יש) מתירים".

...

אם מותר להסתכל בחלון ראווה של חנות בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר להסתכל בחלון ראווה של חנות ספרים וכיו"ב ושאלני אם (חושב) לקנות ואמרתי שלא ורק שרוצה לראות ספרים חדשים שיצאו לאור, ואמר לי "לראות מותר".

לקיחת ויטמינים בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל בענין לקיחת ויטמינים בשבת, ואמר לי שלא לוקחים בשבת, ושאלתיו היכי הוי דינא אם התחיל לקחתם לפני שבת, ושאלני אם הרופאים אומרים שאם לא (יקח גם בשבת) זה לא יעזור, ואמרתי שכן, ואמר לי דאם כן אפשר.

...

הזזת מאוורר בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר להזיז מאוורר בשבת ואמר לי "יש אומרים שמותר, ויש אומרים שזה מוקצה מחמת חסרון כיס".

ובפ"א שאלתי למו"ר זצוק"ל אודות מאוורר שנפל בשבת ואין למאוורר כיסוי אם מותר להרימו. ושאלני אם הוא יתחיל לעבוד כשמרימו וכשמרתי שכן, אמר לי שאסור. ושאלתיו אם חשיב שמפעילו ואמר לי דחוץ מזה הרי יש כאן גם מוקצה.

...

יציאה עם ניילון על כובעו בשבת

שאלתי למו"ר זצוק"ל דישנו ניילון מיוחד שמניחים על הכובע בעת ירידת הגשמים אם מותר להניחו ע"ג הכובע בשבת ולטלטלו וא"ל "לא ראוי".

ובהאי ענינא זכיתי נמי לשאול זה מקמיה מרן רבינו הגרמ"י ליפקוביץ זצוק"ל ואמר לי בזה"ל "נדמה לי שרבי חיים קניבסקי מחמיר, למה, (כי) שיפסק הגשם הוא יוריד את הכיסוי ויש חשש שמא יטלטל, ככה נדמה לי" (ליל ש"ק פרשת תרומה תשס"ד לפ"ק).

...

הנאה מספר שטלטלו אחר

שאלתי למו"ר זצוק"ל ע"ד מי שאינו מטלטל בשבת (אף כשיש עירוב) וישנו אחר שמטלטל ומביא ספר וכיו"ב אם מותר להשתמש בספר, ואמר לי "נדמה לי שעל פי הדין מותר, אבל טוב להיזהר".

...

טלטול בשבת בעת שנשמעת אזעקה רח"ל

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם בשעה שנשמעת אזעקה רח"ל מותר לטלטל זקן בכסא גלגלים כשאין עירוב טוב, ואמר לי "שיקח, זה פיקוח נפש". ושאלתיו אם אמנם הוי גדר דפיקוח נפש ואמר לי שכן (ועי' בספרנו ענפי משה בהלכות ועניני עירובין (סימן נ"ד) מאי דהארכנו בהא ע"ש, ואכמ"ל).

...

לשמן מפתח בשבת

שאלתי למו"ר באופן שהמפתח אינו פותח את הדלת אם מותר להניח עליו מעט שמן ולשמנו ואמר לי "מתקן מנא".

...

הורדת האשפה מביתו לפח שברחוב

שאלתי למו"ר זצוק"ל אם מותר להוריד האשפה מביתו לפח שברחוב בשבת ואמר לי דבשבת לא מורידים, ושאלתיו מאי טעמא ואמר לי "מוקצה", ושאלתיו באופן דהוי גרף של רעי ואמר לי "שיקח לחדר אחר".

[מתוך הספר פתחי חיים שיו"ל ע"י המשיב הגר"מ חליווה שליט"א]

לזכות הבה"ח אברהם יצחק שייכמן נ"ו שנכנס השבוע לעול תורה מצוות, יה"ר שמשפע מצוות יתמשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש.

לרפואת רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי ברוך מרדכי בן הינדא מלכה שליט"א.

- לזכות ורפואת אחינו הפצועים והשבויים, ולע"נ היהודים ה"ד שנרצחו ע"י אותם ארורים בני ישמעאל ימ"ש. נישא תפילה לאבינו שבשמיים עננו ה' עננו, עשה בעבור דם עבדך הנשפך כמים ע"י אויבי עמך, ונזעק בבכי אנא ה' הושיעה נא. - לרפואת המחנך הרב אלכסנדר סנדר בן שפרינצא איטה שושנה פרייזלר, אהובו כבנו של רביה"ק זיע"א, ומרבני המערכת.